

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W PIETROWICACH WIELKICH

1.Wstęp

Młody człowiek wymaga nie tylko nauczania, ale przede wszystkim wychowania. Wychowanie jest bardzo ważnym elementem w pracy szkoły, gdyż młody człowiek, któremu brakuje doświadczenia, ma często kłopoty z zaistnieniem we współczesnym świecie.

Program wychowawczy szkoły ukierunkowany jest na wszechstronny rozwój intelektualny, emocjonalny, fizyczny i społeczny wychowanka. Celem programu wychowawczego szkoły jest przede wszystkim wszechstronny rozwój osobowości ucznia, uwzględniający jego predyspozycje psychiczne, emocjonalne, intelektualne, środowisko rodzinne i kulturowe. Zmierza on również do ukształtowania postaw społecznych i obywatelskich w duchu poszanowania dla tradycji uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.

Otoczająca rzeczywistość z jednej strony, z drugiej naturalne zmiany rozwojowe dzieci niosą ze sobą pewne zagrożenia dla rozwoju młodego człowieka.

Przeciwdziałanie tym zagrożeniom lub ich osłabianie jest ważne dla wychowania, należy jednak do profilaktyki.

PROFILAKTYKA to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój.

Zadaniem szkoły jest realizacja profilaktyki pierwszorzędowej, która polega na promocji zdrowia, zapobieganiu zagrożeniom poprzez rozwijanie umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, wspieraniu procesu wychowania.

2. Przygotowanie Szkolnego Programu Profilaktyki

Szkolny Program Profilaktyki jest odpowiedzią na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole.

Profilaktyka w szkole ma na celu:

- ✓ wzmocnienie więzi emocjonalnej w rodzinie
- ✓ budowanie poczucia wartości
- ✓ wzmocnienie mocnych stron osobowego rozwoju
- ✓ kształcenie umiejętności komunikacyjnych
- ✓ wspieranie w sytuacjach trudnych
- ✓ wychowywanie do wartości i podejmowania odpowiedzialnych decyzji
- ✓ wypracowanie efektywnych sposobów radzenia sobie ze stresem

2. a. Diagnoza środowiska

Szkolny Program Profilaktyki powinien być adekwatny do aktualnych problemów i potrzeb. Przy konstruowaniu szkolnego programu profilaktyki opieraliśmy się na analizie programu wychowawczego szkoły i środowiskowej diagnozie stanu i potrzeb.

Dlatego, aby określić potrzeby w zakresie działań profilaktycznych zespół podjął decyzję o konieczności dokonania diagnozy środowiskowej.

Wśród uczniów diagnozy dokonano na podstawie anonimowych ankiet:

- „Dzieci i młodzież wobec agresji” - uczniowie klas IV-VI
- ankieta na temat palenia papierosów – uczniowie klas IV-VI
- „Nauczyciele i uczniowie” - uczniowie klas IV-VI

Natomiast wychowawcy klas wypełniali ankietę „Informacja o klasie”. Wszyscy nauczyciele wypełniali także ankietę „Jaka jest moja szkoła” w związku z realizacją projektu „Szkoła z klasą”.
Diagnoza środowiska i jego potrzeb uzupełniona została analizą dokumentacji szkolnej i nauczyciela-wychowawcy.

2.b Określenie celów dla poszczególnych etapów edukacyjnych

Po analizie wyników diagnozy wyłoniły się ogólne potrzeby, problemy, oczekiwania, które zredagowano w formie celów ogólnych.
Przy określaniu celów uwzględniono wiek rozwojowy uczniów, programy nauczania, potrzeby dziecka i środowiska.

Klasy	Cele ogólne
I-III	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do życia w szkole, klasie i regionie • nabywanie umiejętności dbania o zdrowie i bezpieczeństwo • wyrabianie umiejętności opanowania emocji negatywnych
IV-VI	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie zdrowia i kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i żywieniowych • kształtowanie umiejętności radzenia sobie z agresją • wdrażanie do przestrzegania norm obowiązujących w szkole

2.c Sposoby realizacji

Przy wyborze sposobów realizacji i realizatorów istotne było:

- ◆ zróżnicowanie form zajęć (dbałość o atrakcyjną formę zajęć)
- ◆ stosowanie różnych metod pracy (w tym metod aktywnych)

- ◆ zewnątrzszkolne i wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli
- ◆ pomoc środowiska lokalnego i instytucji wspierających szkołę w działaniach wychowawczych:
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Raciborzu
 - KRPA
 - Ośrodek Zdrowia w Pietrowicach Wielkich
 - GOPS
 - Policja
 - Urząd Gminy w Pietrowicach Wielkich

W ramach realizacji programu profilaktyki przewidziano spotkania z:

- wychowawcami
- pedagogiem szkolnym
- psychologiem
- policjantem
- lekarzem, higienistką
- pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

3. Szkolny Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich

Przestawiony poniżej program będzie realizowany w latach **w szkole podstawowej** . W związku z tym przewidujemy jego ewaluację.

Pod koniec każdego roku szkolnego dokonamy analizy dokumentacji szkolnej.

Weźmiemy także pod uwagę efekty działań uczniów: wyniki konkursów, akcji i imprez organizowanych przez szkołę.

Wyniki ewaluacji pomogą w dokonaniu ewentualnych zmian w planowanych działaniach.

KLASY I-III

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
I. Wdrażanie do życia w szkole, klasie i regionie	1. Integracja zespołu klasowego	<ul style="list-style-type: none"> • spisanie kodeksu klasy (normy zachowania) 	1. Zajęcia prowadzone przez wychowawcę i pedagoga szkolnego wg programu „ Spójrz inaczej” dla klas I-III 2. Uroczysty apel i ślubowanie I- klasistów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza dokumentacji Pedagogicznej ▪ Sprawozdania wychowawców z realizacji programu 	Wrzesień- październik
		<ul style="list-style-type: none"> • poznanie regulaminu klasy i norm zachowań 			
		<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie pozytywnych relacji między uczniami- wyrabianie postaw wzajemnej pomocy 			
		<ul style="list-style-type: none"> • przyjęcie klas I do braci uczniowskiej 			
		<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności komunikowania się w grupie rówieśniczej poprzez wspólną zabawę i naukę 			

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Terminy realizacji
	2. kształtowanie umiejętności zachowania się wobec pracowników szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z obiektem szkolnym i pracownikami szkoły • wpajanie właściwych zachowań wobec pracowników szkoły • dbałość o estetykę klasy i znajdujące się w niej sprzęty 	<ol style="list-style-type: none"> 1. zwiedzanie obiektu szkolnego i terenu wokół szkoły 2. rozmowy z uczniami prowadzone przez wychowawców 3. dbanie o właściwy wystrój klasy (przygotowywanie gazetek itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analiza dokumentacji pedagogicznej 	Cały rok szkolny
	3. dostrzeganie i rozwijanie kulturowych wartości rodzinnych w powiązaniu z kulturą lokalną	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie znaczenia związków łączących tradycję rodzinną z tradycjami regionu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział uczniów w uroczystościach szkolnych i lokalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analiza dokumentacji pedagogicznej 	Cały rok szkolny

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
II. Nabywanie umiejętności dbania o zdrowie i bezpieczeństwo	1. uczenie zdrowego trybu życia	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie zasad higieny osobistej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia poruszające tematykę ubioru odpowiedniego do pory roku, właściwego odżywiania. 2. Realizacja programu Blendamed 3. zajęcia praktyczne (przygotowywanie kanapek, koktajli, itp.) 4. Spotkania z higienistką. 5. Dzień Sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji pedagogicznej • Sprawozdania z realizacji programu Blendamed • Quiz na temat zdrowego stylu życia 	Cały rok szkolny
		<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom związku między jakością i rodzajem żywności a zdrowiem i samopoczuciem 			
		<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie do różnych form czynnego wypoczynku 			
	2. poznanie wpływu substancji szkodliwych na organizm	<ul style="list-style-type: none"> • nazwanie szkodliwych substancji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania z higienistką i lekarzem. 2. Prace plastyczne na temat szkodliwych substancji. 3. Zajęcia z wychowawcą, pedagogiem szkolnym. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza dokumentacji szkolnej 	II półrocze roku szkolnego
		<ul style="list-style-type: none"> • zdobywanie podstawowych wiadomości o szkodliwości dymu papierosowego 			
		<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom, że leki używamy w uzasadnionych sytuacjach 			

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
	3. przestrzeganie zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego	<ul style="list-style-type: none"> • uczenie bezpiecznego zachowania w czasie drogi dom-szkoła i szkoła-dom • zapoznanie ze znakami drogowymi i zasadą działania sygnalizacji świetlnej • uświadomienie uczniom niebezpieczeństwa w czasie zabaw zimowych i letnich (w okolicach zbiorników wodnych, dróg publicznych) • kształtowanie bezpiecznych nawyków zachowań w czasie kontaktów z agresywnymi zwierzętami 	<p>1.Spotkania z policjantem.</p> <p>2.Gry i zabawy ruchowe</p> <p>3.Zajęcia z wychowawcą i pedagogiem szkolnym poruszające tematykę bezpieczeństwa</p> <p>4.Apele „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”</p> <p>5.Projeksja filmu „Czy pies musi ugryźć” i ćwiczenie postawy w czasie ataku psa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji pedagogicznej 	I półrocze roku szkolnego

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
III.Wyrabianie umiejętności opanowania emocji negatywnych	1. kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów między uczniami	<ul style="list-style-type: none"> • informowanie dzieci o sposobach szukania pomocy w sytuacjach trudnych • przybliżenie uczniom osób, do których mogą się zwrócić w sytuacjach trudnych • uświadomienie uczniom, iż w zachowaniu ujawniamy przeżywane uczucia • uczenie rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy 	1. Rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, kierownikiem świetlicy. 2. Zajęcia z cyklu „Spójrz inaczej” - „Mój dobry, zły dzień” - „Rozwiązywanie problemów” - „Czasami się kłócimy”	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji pedagogicznej • Sprawozdania wychowawców klas 	II półrocze roku szkolnego
	2. kształtowanie umiejętności wyrażania uczuć w sposób akceptowany społecznie	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom roli uczuć i zaznajomienie ze sposobami ich wyrażania 	1. Zajęcia z cyklu „Spójrz inaczej”: - „Rozpoznamy uczucia” - „Co się ze mną dzieje, gdy przezywam różne uczucia” 2.. „Książeczka uczuć”		II półrocze roku szkolnego

KLASY IV-VI

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
I. Promowanie zdrowia i kształtowanie właściwych nawyków higienicznych, żywieniowych	1. zapoznanie z zasadami dotyczącymi higieny osobistej, zdrowego żywienia i higieny pracy ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • przekazanie informacji o higienie osobistej i jej roli w codziennym życiu • wpajanie uczniom zasad racjonalnego odżywiania się • zapoznanie z rolą sportu, wypoczynku i własnych zainteresowań 	1. Zajęcia z cyklu „Spójrz inaczej „ 2. Tematy poruszane w czasie zajęć z „Wychowania do życia w rodzinie”, przyrody. 3. Pogadanki z higienistką szkolną, wychowawcą w czasie lekcji wychowawczych na tematy: -Jak czynnie wypoczywać -Zdrowe sposoby wypoczynku 4. Konkursy plastyczne: „Mój higieniczny tryb życia” 5. Quiz na temat zdrowego trybu życia 6. Plakat „ABC zdrowej żywności” 7. Wycieczki przedmiotowe 8. Gry i zabawy grupowe 9. Dzień Sportu	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji pedagogicznej • Sprawozdanie pedagoga • Quizy, ankiety dla uczniów 	Cały rok szkolny

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
	2. wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom wpływu palenia na organizm człowieka • uświadomienie uczniom skutków jakie niesie ze sobą spożywanie alkoholu • przekazanie podstawowych informacji o narkotykach 	<p>1. Tematy wg programu „Spójrz inaczej”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Wpływ palenia na różne układy naszego ciała” – „Dym papierosowy szkodzi niepalącym” – „Dlaczego młodzi ludzie palą papierosy” – „Co wiemy o alkoholu” – „Jak można uzależnić się od alkoholu” – „Jak alkohol działa na nasz organizm” – „Co wiemy a czego nie wiemy o narkotykach” – „Dlaczego ludzie biorą narkotyki” <p>2. Zajęcia wg programu profilaktycznego „7 kroków”</p> <p>3. Realizacja w ramach ścieżki edukacyjnej prozdrowotnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji pedagogicznej • Ankiety, quizy dla uczniów • Sprawozdanie pedagoga 	Listopad-styczeń

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
	3. kształtowanie umiejętności obrony przed naciskami ze strony otoczenia	<ul style="list-style-type: none"> uczenie sztuki odmawiania i zachowań asertywnych 	<ol style="list-style-type: none"> Zajęcia z pedagogiem szkolnym Zajęcia organizowane przez PPP 	<ul style="list-style-type: none"> analiza dokumentacji pedagogicznej Sprawozdanie pedagoga 	marzec-kwiecień
II. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z agresją	1. wzmacnianie pozytywnego obrazu samego siebie i samooceny	<ul style="list-style-type: none"> wyrabianie umiejętności pozytywnego myślenia o sobie 	<ol style="list-style-type: none"> Zajęcia z wychowawcą, pedagogiem szkolnym: Uczestnictwo w różnych kółkach zainteresowań; plastyczne, komputerowe, sportowe, taneczne, wokalnoinstrumentalne Udział uczniów w organizacji imprez i uroczystości szkolnych i lokalnych Udział uczniów w konkursach i olimpiadach przedmiotowych 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza dokumentacji pedagogicznej 	II półrocze
		<ul style="list-style-type: none"> rozwijanie zdolności, talentów i predyspozycji każdego ucznia 			Cały rok szkolny

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
	2. wyrabianie umiejętności radzenia sobie ze stresem i złością	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie oznak stresu oraz sposobów radzenia sobie z nim • uczenie sposobów radzenia sobie ze swoją złością 	1. Zajęcia z wychowawcą, pedagogiem szkolnym	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji pedagogicznej • Sprawozdanie pedagoga 	I półrocze roku szkolnego
	3. ograniczenie zachowań agresywnych w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie pozytywnych relacji na linii uczeń-uczeń • uczenie wychowanków rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy • wskazywanie uczniom przyczyn i sposobów radzenia sobie z agresją 	<p>1. Lekcje wychowawcze, spotkania z pedagogiem szkolnym.</p> <p>2. Realizacja programu „Spójrz inaczej na agresję”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji pedagogicznej • Ankiety dla uczniów 	cały rok szkolny, ankiety dla uczniów II półrocze

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania	Sposoby realizacji	Metody oceny skuteczności	Termin realizacji
III.Przestrzeganie norm obowiązujących w szkole	1. wdrażanie do przestrzegania regulaminów szkolnych i klasowych	<ul style="list-style-type: none"> • zaznajomienie uczniów z regulaminami szkolnymi obowiązującymi w naszej placówce • wspólna praca uczniów poszczególnych klas nad regulaminami klasowymi • zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia • zaznajomienie z kryteriami wystawiania ocen z zachowania 	1. Zajęcia z wychowawcą w czasie lekcji wychowawczej 2.Zajęcia z pedagogiem szkolnym	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentacji pedagogicznej • Sprawozdanie pedagoga • Ankiety, Quizy dla uczniów 	I półrocze

Program został przyjęty Uchwałą Rady Rodziców w dniu 28.09.2007 r. w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i po zaopiniowaniu przez Samorząd Uczniowski.